

Capitolul 4

Fonturi

Înainte de a aborda tipurile de caractere care pot fi utilizate în documentele Web, se cuvine menționat un fapt: HTML nu este un limbaj orientat spre aspectul (*layout*) paginii, ci spre conținutul acesteia.

Importanța acestei mențiuni rezidă în aceea că etichetele HTML nu impun, cum s-ar putea crede, ci "sfătuiesc" marea varietate de browsere care procesează pagina Web, cum să afișeze textul. Ceea ce impun ele cu adevărat este conținutul, textul în sine, nu forma de prezentare.

Desigur că nu se poate vorbi de cealaltă extremă, a unui arbitrar absolut, în care fiecare browser va afișa textul sub o formă absolut imprevizibilă. Un text cu o anumită formatare pentru Internet Explorer, să spunem, va fi vizualizat practic identic de toți utilizatorii acestui tip de browser.

Există numeroase etichete care permit formatarea caracterelor și ne oferă posibilitatea de a da textului din pagina Web aspectul dorit.

1. Formatarea caracterelor

Eticheta care se folosește pentru a da unui caracter sau unui șir de caractere (unui text) aspectul dorit este eticheta container **<FONT> </FONT>**.

Între eticheta de început și cea de sfârșit se inserează textul sau caracterul ale cărui caracteristici dorim să le stabilim.

Înainte de a discuta despre atributele etichetei **<FONT>** să luăm un exemplu:

```
<FONT size="2" color="red" face="arial">Ion Luca Caragiale </FONT>
```

Efectul liniei de mai sus este afișarea textului "Ion Luca Caragiale" cu fonturi Arial, de culoare roșie și de mărime egală cu 2 puncte.

Să analizăm succesiv cele trei atribute ale etichetei **<FONT>**:

size - dimensiunea textului - poate fi un număr între 1 și 7 (dimensiuni absolute), între -1 și -3 sau între +1 și +4 (dimensiuni relative, adică raportate la dimensiunea deja existentă a fontului). Dimensiunea prestabilită (*default*) a fonturilor este 3.

Dacă dimensiunile menționate depășesc intervalul 1-7, browserul rotunjește automat valorile pentru a le încadra în acest interval.

color - culoarea textului - este culoarea cu care va fi afișat textul prezent între etichete (în exemplul nostru, "Ion Luca Caragiale").

face - tipul de font - determină tipul de font care va fi utilizat la afișarea textului.

Tipurile cele mai uzuale sunt:

Arial

Tahoma

Helvetica

Times New Roman

Courier

Verdana

Atributul etichetei permite precizarea fie a unui singur tip de font fie a mai multora, separate prin virgulă. Precizarea mai multor fonturi ajută în eventualitatea când primul tip indicat nu este instalat pe calculatorul celui care vizitează pagina, și se face ca în exemplul de mai jos.

```
<FONT face="arial, verdana, times new roman">
```

În această situație browserul va alege singur din listă primul tip de font pe care îl recunoaște, ignorându-le pe următoarele.

Atenție!

La stabilirea tipului de caracter utilizat în pagină țineți seama de faptul că nu toți utilizatorii au instalate pe computerele lor același set de caractere ca și dumneavoastră. Din acest motiv, folosirea unor caractere exotice, de efect, poate conduce la un eșec în cazul când utilizatorul nu are instalat acel font.

Din acest motiv este de preferat folosirea unor fonturi cu utilizare largă, cum sunt cele menționate mai sus.

În Exemplul 4.1 vom aplica pe rând fiecare dintre cele trei atribute menționate asupra unui text.

Exemplul 4. 1

```
<HTML>
<HEAD>
<TITLE>fonturi1</TITLE>
</HEAD>
<BODY bgcolor="yellow">
<FONT size="5" face="tahoma" color="green">Manual de HTML si design
Web</FONT><BR>
<FONT size="+3" face="arial" color="red">Manual de HTML si design Web</FONT><BR>
<FONT size="-1" face="courier new" color="blue">Manual de HTML si design
Web</FONT>
</BODY>
</HTML>
```

Pentru a stabili aspectul textului unei întregi pagini Web, putem folosi eticheta **<BASEFONT>**. Spre deosebire de **<FONT>** aceasta nu este o etichetă container, deoarece efectul ei se referă la tot textul din pagină. Nu se folosește pentru a stabili caracteristicile unui bloc de text.

Este indicat să fie inclusă în documentul HTML imediat după eticheta **<BODY>**. Atributele etichetei **<BASEFONT>** sunt aceleași cu cele ale etichetei **<FONT>**, respectiv: **size, color, face**.

În Exemplul 4.2 vom construi o pagină căreia îi setăm textul cu atributele: face - tip de font Arial, size - dimensiunea fontului 2, color - culoare albastră. O parte din text va avea alt tip de font, altă mărime și culoare, acestea fiind stabilite prin folosirea etichetei **<FONT>**.

Exemplul 4. 2

```
<HTML>
```

```

<HEAD>
<TITLE>fonturi2</TITLE>
</HEAD>
<BODY bgcolor="white">
<BASEFONT face="arial" color="blue" size="2">
Am ajuns la lectia despre fonturi a <FONT face="arial black" color="red"
size="4">Manualului de HTML</FONT>
</BODY>
</HTML>

```

Caracteristicile textului din pagină au fost setate cu ajutorul etichetei <BASEFONT>. Pentru a afișa simultan o parte din text într-un mod diferit am folosit eticheta <FONT>.

Deși eticheta <BASEFONT> face parte din standardul HTML 3.2, atributele sale nu sunt recunoscute de browserele Netscape. Ca urmare, acesta va afișa textul utilizând propriile setări prestabilite (*default*), ignorând atributele menționate în eticheta <BASEFONT>.

Următorul exemplu (Exemplul 4.3) afișează un cuvânt având literele de mărimi diferite.

Exemplul 4. 3

```

<HTML>
<HEAD>
<TITLE>fonturi3</TITLE>
</HEAD>
<BODY bgcolor="white">
<BASEFONT face="arial black" color="red">
<FONT size="4">G</FONT>
<FONT size="5">R</FONT>
<FONT size="6">A</FONT>
<FONT size="7">T</FONT>
<FONT size="6">U</FONT>
<FONT size="5">I</FONT>
<FONT size="4">T</FONT>
</BODY>
</HTML>

```

Să trecem în revistă, în continuare, alte etichete care schimbă aspectul unui caracter sau al unui bloc de text.

2. Accentuarea textului

1. Eticheta <BIG> </BIG> face fonturile mai mari decât dimensiunea curentă.

```

<BIG>Text cu caractere mari</BIG>
Text cu caractere mari

```

2. Eticheta <SMALL> </SMALL> face fonturile mai mici decât dimensiunea curentă.

```

<SMALL>Text cu caractere mici</SMALL>

```

Text cu caractere mici

3. Etichetele **<B> </B>** (*bold*) și **<STRONG> </STRONG>** realizează scrierea cu caractere aldine, sau îngroșate (*bold*).

<B>Text ingrosat 1</B>

Text ingrosat 1

<STRONG>Text ingrosat 2</STRONG>

Text ingrosat 2

4. Etichetele **<I> </I>** (*italic*) și **<EM> </EM>** (*emphasized*) realizează scrierea cu caractere italice.

<I>Text inclinat 1</I>

Text inclinat 1

<EM> Text inclinat 2</EM>

Text inclinat 2

5. Etichetele **<S> </S>** și **<STRIKE> </STRIKE>** realizează scrierea textului tăiat de o linie orizontală.

<S>Text taiat 1</S>

~~Text taiat 1~~

<STRIKE>Text taiat 2</STRIKE>

~~Text taiat 2~~

6. Eticheta **<U> </U>** (*underlined*) realizează sublinierea textului.

<U>Text subliniat</U>

Text subliniat

Atenție!

Utilizarea textului subliniat trebuie făcută cu grijă, întrucât acesta poate fi confundat cu un link.

7. Eticheta **** (*superscript*). Prin intermediul ei se pot insera în document caractere/texte plasate deasupra nivelului liniei de scriere.

Apa îngheată la 0 **⁰**C

Apa îngheată la 0⁰C

8. Eticheta **** (*subscript*). Prin intermediul ei se inserează texte plasate sub nivelul liniei de scriere.

Coordonatele X**₁**, Y**₂**

Coordonatele X₁, Y₂

Este de remarcat faptul că etichetele <BIG> și <SMALL> sunt executate diferit în diverse browsere.

Astfel, în Netscape <BIG> face textul mai mare cu un punct iar <SMALL> mai mic cu un punct decât dimensiunea curentă.

În Internet Explorer, <BIG> afișează textul cu fonturi de dimensiune 4 iar <SMALL> cu fonturi de dimensiune 2. Etichetele <BIG> și <SMALL> pot fi repetate pentru a obține un efect mai accentuat.

Exemplele următoare ilustrează modul cum pot fi utilizate aceste etichete.

Exemplul 4. 4

```
<HTML>
<HEAD>
<TITLE>fonturi4</TITLE>
</HEAD>
<BODY>
<BASEFONT face="arial" color="blue">
<BIG>Etichete</BIG> care <EM>schimba</EM> aspectul <SMALL>textului</SMALL>
</BODY>
</HTML>
```

Exemplul 4. 5

```
<HTML>
<HEAD>
<TITLE>fonturi5</TITLE>
</HEAD>
<BODY>
<FONT face="arial" size="5">Acesta este font Arial </FONT><BR>
<FONT face="algerian" size="4" color="green">Acesta este font Algerian </FONT><BR>
<FONT face="courier" color="blue"><STRONG>Acesta este font Courier
</STRONG></FONT><BR>
<FONT FACE="vivaldi" size="5" color="gray"><U>Acesta este font Vivaldi
</U></FONT><BR>
<FONT FACE="garamond"><EM>Acesta este font Garamond </EM></FONT><BR>
<FONT FACE="modern" size="7" color="brown"><STRIKE>Acesta este font Modern
</STRIKE></FONT><BR>
</BODY>
</HTML>
```

După cum ați observat mai sus, există două etichete al căror efect este același: accentuarea textului fie prin scrierea cu caractere italice fie cu caractere aldine.

3. Etichete logice și etichete fizice

Etichetele <B> și <I> se numesc etichete **fizice**, iar <EM> și <STRONG> etichete **logice**. Etichetele de titluri de la <H1> la <H6> sunt, de asemenea, etichete logice. Diferența dintre cele două tipuri de etichete este legată de felul cum sunt ele executate de diversele tipuri de browsere.

Astfel, etichetele fizice impun browserului afișarea în formatul exact, precizat prin intermediul lor. Dacă browserul nu suportă acest format, etichetele sunt ignorate.

Spre deosebire de etichetele fizice, cele logice lasă browserului libertatea de a alege cel mai bun mod de a îndeplini comanda transmisă prin eticheta. De exemplu, efectul etichetei `<EM>` este, în cele mai multe browsere, scrierea textului cu caractere italice. Totuși, dacă un anumit tip de browser nu suportă acest format de caractere, va accentua totuși textul într-un alt mod, cel mai bun de care dispune.

Alte etichete logice utilizate în documentele HTML sunt:

`<CITE> </CITE>` (*citation*) Etichetă folosită pentru inserarea unui citat. De obicei, citatul este afișat cu caractere italice.

`<CODE> </CODE>` (*code*) Etichete folosite pentru inserarea în text a unor secvențe de cod scrise într-un limbaj de programare. În general secvențele de cod sunt afișate cu fonturi Courier.

`<DFN> </DFN>` (*definition*) Eticheta este folosită pentru a insera în text definiția unor termeni. Este utilă la crearea indexului sau glosarului unui document.

`<KBD> </KBD>` (*keyboard*) Această etichetă logică se folosește pentru a indica un text care urmează a fi introdus de la tastatură, ca în următorul exemplu:

Pentru a parasi programul tastati `<KBD>quit</KBD>`

`<SAMP> </SAMP>` (*sample*) Este o etichetă logică folosită pentru a insera o mostră de text.

`<TT> </TT>` (*teletype*) Această etichetă se folosește pentru a afișa textul inclus între etichete cu fonturi *monospațiate*. Tipul de font monospațiat (cum este de exemplu Courier) are proprietatea că fiecărui caracter i se rezervă același număr de pixeli pe ecran. Astfel, caracterul "i" va avea alocat tot atâta spațiu pe ecran ca și caracterul "W":

"Courier" este un font monospațiat.

Mai trebuie precizat și faptul că utilizarea unora dintre etichetele de formatare a fonturilor așa cum au fost prezentate ele în acest capitol tinde să fie înlocuită cu foile de stiluri (*Cascade Style Sheets*) despre care vom vorbi într-un capitol viitor.

4. Rezumat

Pentru a stabili aspectul unei anumite secvențe de text aceasta este inclusă între etichetele `<FONT> </FONT>` conform sintaxei:

```
<FONT size="numar" color="#RGB sau nume_culoare" face="tip_font"> text </FONT>
```

Pentru a seta aspectul textului în toată pagina Web se folosește eticheta `<BASEFONT>` conform sintaxei:

```
<BASEFONT size="numar" color="#RGB sau nume_culoare" face="tip_font">
```

Accentuarea textului se poate face folosind diverse etichete pentru scrierea cu caractere aldine, cu caractere italice, cu caractere mai mari sau mai mici decât dimensiunea curentă a fonturilor.

Etichetele sunt de două tipuri: fizice și logice, etichetele fizice fiind orientate către aspectul textului iar cele logice către semnificația textului în cadrul documentului.

5. Test

1. Pentru a stabili tipul de font pentru întreaga pagină Web se folosește eticheta:

- a) <DEFAULT>
- b) <BASEFONT>
- c) <TARGET>

1. Pentru a stabili tipul de font cu care se face afișarea unui text se folosește atributul:

- a) character
- b) type
- c) face

2. Unul dintre exemplele următoare este incorect. Care?

- a) <FONT face="arial">
- b) <FONT face="arial, verdana">
- c) <FONTface="verdana">

3. Ce realizează următoarea etichetă?

<FONT size="+1">

- a) Afișează textul cu fonturi de mărime 1.
- b) Afișează pe pagină textul "+1".
- c) Afișează textul cu fonturi de dimensiune mai mare cu un punct decât dimensiunea curentă.

4. În afara etichetei <B> ce altă etichetă se mai folosește pentru a scrie un text cu caractere aldine?

- a) <DARK>
- b) <STRONG>
- c) <BIG>

5. Etichetele <I> și <EM> realizează:

- a) scrierea textului cu caractere italice
- b) inserarea unei imagini
- c) scrierea textului cu caractere mai mici decât cele curente

6. Ce este incorect în următorul exemplu?

<FONT face="arial, verdana, times new roman", size="4"><B>text</FONT></B>

- a) Nu se pot preciza mai multe tipuri de fonturi ca valori pentru atributul face.
- b) Tipurile specificate nu se pot scrie cu caractere aldine
- c) Etichetele <FONT> și <B> nu se închid corect.

7. Prin ce se aseamănă etichetele <STRONG> și <EM>?

- a) Sunt amândouă etichete logice.
- b) Sunt amândouă etichete fizice.
- c) Servesc amândouă la scrierea textului cu caractere italice.

8. Care este greșeala în următoarea construcție?

<BASEFONT face="arial" size="5">text</BASEFONT>

- a) <BASEFONT> nu este o eticheta container
- b) <BASEFONT> nu suportă atributul face
- c) <BASEFONT> nu suportă atributul size

9. Ce efect are următoarea etichetă?

<FONT="arial, verdana, times new roman">

- a) Textul se afișează cu toate cele trei tipuri de fonturi.
- b) Textul se afișează cu primul tip de font, dintre cele trei, pe care îl recunoaște browserul.
- c) Eticheta nu are nici un efect întrucât este incorectă.